

GIÁO DỤC LÝ TƯỞNG CÁCH MẠNG KIÊN ĐỊNH MỤC TIÊU ĐỘC LẬP DÂN TỘC GẮN LIỀN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI CHO SINH VIÊN HIỆN NAY THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

ThS. NGUYỄN THU HUYỀN*

Abstract: Article outlines some solutions to enhance the education of revolutionary ideal consistency with the goal of associating national independence with socialism for students. These solutions help form, shape and nourish patriotism for students and affirm their belief in revolutionary ideals and Party's leadership. Simultaneously, raising awareness of political theory helps students recognize and fight against thought deviations and peaceful evolution plots of hostile forces.

Keywords: Ideal, the revolutionary ideal, education.

Sinh viên (SV) Việt Nam luôn có lòng yêu nước nồng nàn, luôn phát huy truyền thống tốt đẹp của các thế hệ cha anh, khẳng định niềm tin vào mục tiêu, lý tưởng cách mạng (LTCM) và sự lãnh đạo của Đảng; có nhận thức và thái độ chính trị đúng đắn, kiên quyết chống lại những biểu hiện sai trái, âm mưu “diễn biến hòa bình”, các hành vi gây tổn hại đến sự phát triển đất nước của các thế lực phản động, thù địch; quan tâm đến các vấn đề chính trị, kinh tế - xã hội (KT-XH) của đất nước; có ý chí vươn lên trong học tập, lao động và công tác, mong muốn đất nước sớm thoát khỏi nghèo nàn, lạc hậu, không thua kém các nước trên thế giới, được cống hiến nhiều nhất cho công cuộc chấn hưng đất nước; sẵn sàng vì lợi ích dân tộc, bảo vệ chủ quyền quốc gia, tinh nguyện vì cộng đồng. Nhiều SV có ý thức chính trị tốt; tỉ lệ SV phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam ngày càng tăng.

Tuy nhiên, hiện nay cũng còn không ít SV không có chí hướng rõ ràng, chưa hiểu biết đầy đủ truyền thống cách mạng của Đảng và dân tộc, ít quan tâm đến tình hình đất nước; một bộ phận SV lười học tập, ngại khó, ngại khổ, chưa làm tròn trách nhiệm và nghĩa vụ của mình ở gia đình, địa phương, trường học; không có ý chí vươn lên làm giàu cho bản thân và xã hội, có những SV có biểu hiện giảm sút niềm tin, bản lĩnh non kém, bị lôi kéo, kích động tham gia vào các hoạt động vi phạm pháp luật. Đó chính là biểu hiện của sự nhạt nhòa LTCM. Bài viết đề cập vấn đề giáo dục (GD) LTCM kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền chủ nghĩa xã hội cho SV trong giai đoạn hiện nay.

1. Thực trạng công tác GD LTCM cho SV ở nước ta hiện nay

1.1. Những tác động khách quan đến công tác GD LTCM cho SV hiện nay: - Sự tác động ngày

càng mạnh mẽ của thông tin truyền thông trong bối cảnh toàn cầu hóa, nhiều thông tin độc hại, ảnh hưởng và gây tác động xấu đến công tác GD SV; - Những tác động từ mặt trái của nền kinh tế thị trường dẫn đến những tiêu cực trong xã hội ngày càng nhiều, tệ nạn xã hội có chiều hướng gia tăng; tệ tham nhũng, quan liêu, cửa quyền, sự suy thoái về đạo đức, lối sống trong một bộ phận cán bộ, đảng viên; - Chiến lược “diễn biến hoà bình” của các thế lực thù địch, nhất là diễn biến hoà bình trên lĩnh vực tư tưởng, văn hoá; - Nhà trường còn thiếu những điều kiện, nguồn lực đảm bảo cho SV học tập, vui chơi giải trí; một số gia đình, cha mẹ còn thiếu kiến thức, phương pháp GD, sự quan tâm chăm sóc, quản lý con em...; - Đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên còn thiếu về số lượng, chưa đáp ứng được yêu cầu về chất lượng; - Bản thân nhiều bạn trẻ chưa nhận thức rõ vị trí, vai trò, trách nhiệm của mình; chưa có đủ bản lĩnh, quyết tâm vượt qua những khó khăn, thử thách, lôi kéo của những điều xấu để rèn luyện ý chí, phấn đấu vươn lên trong lao động, học tập, công tác và cuộc sống.

Tuy nhiên, cũng phải khẳng định rằng, đa số thanh niên SV hiện nay do được GD và rèn luyện LTCM thường xuyên, luôn xứng đáng là lực lượng xung kích đi đầu trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa trên mặt trận tư tưởng. Công tác GD LTCM cho SV đã đạt được những kết quả đáng tự hào.

1.2. Những kết quả chủ yếu. Trong những năm gần đây, các trường đại học (ĐH) và cao đẳng (CĐ), các cấp bộ Đoàn đã có nhiều đổi mới trong công tác GD SV:

- GD LTCM cho SV với những nội dung phong phú, đa dạng, bao gồm: + GD cho SV về chủ nghĩa

* Trưởng Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức - Bộ Nội vụ

Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, thông qua đó từng bước nâng cao nhận thức của SV về tinh khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, đặc biệt là vị trí và vai trò của tư tưởng Hồ Chí Minh đối với sự nghiệp cách mạng Việt Nam; + Tuyên truyền các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; các sự kiện chính trị quan trọng của đất nước, các ngày kỉ niệm quan trọng của Đảng và các đoàn thể chính trị - xã hội; các thành tựu KT-XH đạt được trong sự nghiệp đổi mới. Trên cơ sở đó hình thành niềm tin, lí tưởng của SV vào đường lối đổi mới mà Đảng, nhân dân đã lựa chọn; + GD truyền thống yêu nước, tự hào dân tộc, nâng cao ý thức chính trị, tinh thần cảnh giác cách mạng cho thanh niên, qua đó phát huy vai trò của thanh niên trong đấu tranh phản bác, làm thất bại âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch; + GD tinh thần đoàn kết, giúp SV nhận rõ được vai trò của khối đại đoàn kết toàn dân tộc và đoàn kết quốc tế trong lịch sử dân tộc cũng như trong công cuộc đổi mới đất nước; + GD cho SV tinh thần yêu lao động, phát huy truyền thống hiếu học, chuyên cần và sáng tạo thông qua đó hình thành ý thức tự giác của SV trong lao động, học tập và rèn luyện, phấn đấu trở thành những người vừa “hồng”, vừa “chuyên”.

- *GD đạo đức* cho SV gắn với việc thực hiện và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

- *GD giá trị sống*: Các cấp bộ Đoàn và trong các trường học đã chú trọng hướng mạnh tới GD SV có *lối sống vì cộng đồng*. Bên cạnh việc tuyên truyền, GD thông qua các hình thức sinh hoạt “*Tuổi trẻ sống đẹp - sống có ích*”. Hiện nay, SV Việt Nam có 6 xu hướng lối sống tích cực cơ bản nhất, gồm: 1) Yêu nước, quan tâm đến tình hình đất nước và tin tưởng vào tương lai của đất nước; 2) Thực tế, thực dụng trong suy nghĩ, hoạt động và ứng xử hàng ngày; 3) Năng động, sáng tạo, luôn hướng tới cái mới, cái khác biệt; 4) Tích cực hội nhập quốc tế, tiếp thu thành tựu văn minh và tinh hoa văn hóa thế giới; 5) Có khát vọng, lạc quan, có tính tích cực chính trị - xã hội cao; 6) Có bản lĩnh chính trị khá vững vàng. Tuy cách tiếp cận vấn đề khác nhau nhưng qua nhận định trên vẫn thấy được xu hướng lối sống, giá trị sống tích cực của SV Việt Nam hiện nay.

- *GD ý thức pháp luật*: SV, được tuyên truyền, phổ biến về **Luật Thanh niên, Luật Giao thông đường bộ, Luật Hôn nhân và gia đình, Bộ luật Lao động, Luật Bảo vệ, chăm sóc và GD trẻ em...**; nhiều mô hình phổ biến, GD pháp luật, mô hình điểm về chấp

hành pháp luật có hiệu quả được nhân rộng góp phần xây dựng ý thức pháp luật, lối sống tuân thủ pháp luật trong SV. Tổ chức Đoàn và các đoàn thể chính trị - xã hội cũng tích cực vận động và tổ chức cho đoàn viên SV tham gia xây dựng đời sống văn hóa ở cơ sở, thực hiện nếp sống văn minh, GD nâng cao nhận thức của người công dân trẻ khi đến tuổi trưởng thành, có ý thức vươn lên trong lập thân, lập nghiệp, sống có trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội.

1.3. Những hạn chế: Việc đổi mới phương thức GD chưa đáp ứng được yêu cầu, chưa tác động sâu sắc đến đông đảo SV trong các trường ĐH và CĐ. Công tác nắm bắt tình hình tư tưởng và dư luận trong SV chưa kịp thời. Các cấp bộ Đoàn và trong các trường ĐH, CĐ đã làm tốt công tác biểu dương, khen thưởng nhưng chưa chú trọng và còn lúng túng trong việc nhân rộng các điển hình tiên tiến. Việc sử dụng các cơ quan báo chí, xuất bản của Đoàn, các phương tiện truyền thông hiện đại vào công tác GD chưa phát huy tối đa hiệu quả; các ấn phẩm, tài liệu phục vụ công tác tuyên truyền còn thiếu, chưa sinh động, hấp dẫn SV. Chưa phát huy hết các điều kiện, nguồn lực, thiết chế văn hóa phục vụ cho công tác GD; chưa thực sự hình thành, tạo ra những trào lưu mới, tích cực trong SV. Nội dung GD LTCM còn đơn điệu, một chiều, ít có sức thuyết phục.

Trước yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng và phát triển đất nước trong xu hướng hội nhập và mở cửa hiện nay, cần phải làm phong phú thêm nội dung và đặc biệt phải có những giải pháp cơ bản nhằm tăng cường chất lượng GD LTCM cho SV.

2. Giải pháp tăng cường công tác GD LTCM, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội cho SV hiện nay

2.1. Nhóm giải pháp về tổ chức hoạt động:

- *GD LTCM*: + Thường xuyên tổ chức học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, lựa chọn nội dung, hình thức phù hợp với từng đối tượng SV và nhiệm vụ chính trị của địa phương, trường học; cụ thể hóa thành những tiêu chí chuẩn mực đạo đức, rèn luyện thường xuyên trong công việc của mỗi cán bộ, đoàn viên, thanh niên SV. Phát huy vai trò nêu gương của cán bộ đoàn, ý thức tự giác của đoàn viên, thanh niên SV kết hợp với cơ chế kiểm tra, giám sát thông qua các biện pháp tổ chức và sinh hoạt của các cấp bộ Đoàn và nhà trường; + Triển khai sâu, rộng các nội dung GD LTCM, đạo đức, lối sống gắn với các phong trào hành động cách mạng của Đoàn, Hội, Đội. Tiếp tục thực hiện hiệu quả chương trình “*Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam vì dân*”

giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”; cuộc vận động “Đoàn viên SV phấn đấu trở thành đảng viên”; + Tiếp tục đổi mới phương thức, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, GD về chính trị tư tưởng, học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quán triệt chủ trương, đường lối và các nghị quyết của Đảng, của Đoàn; tăng cường các hình thức tạo diễn đàn trao đổi, đối thoại có tính tương tác với đoàn viên SV; thường xuyên nắm bắt tình hình tư tưởng, định hướng dư luận trong SV thông qua mạng lưới thăm dò dư luận xã hội do nhà trường tổ chức; + Chú trọng tuyên truyền, GD về truyền thống yêu nước, đoàn kết, cần cù, sáng tạo và khát vọng vươn lên trong mọi hoàn cảnh; bồi dưỡng, xây dựng lớp thanh niên có bản lĩnh, tự tin đảm nhận vai trò chủ nhân tương lai của đất nước. GD truyền thống về vang của Đảng, của Đoàn, của nhà trường; ý thức giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, truyền thống của quê hương, gia đình, tiếp thu có chọn lọc tinh hoa văn hóa nhân loại; đấu tranh với các biểu hiện, hành vi đi ngược với truyền thống dân tộc; + Đổi mới phương pháp, nâng cao hiệu quả công tác nắm bắt tình hình tư tưởng và dư luận xã hội trong SV. Tăng cường đối thoại giữa cán bộ đoàn với đoàn viên thanh niên trong các trường ĐH, CĐ, phát huy việc tổ chức các diễn đàn tuổi trẻ.

- GD đạo đức, lối sống: + Luôn có sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội trong GD đạo đức, lối sống cho SV; làm cho thế hệ trẻ hôm nay biết yêu cuộc sống, giàu lòng nhân ái, kế thừa và phát huy những giá trị nhân văn của dân tộc, ứng xử văn minh, thanh lịch, nghĩa tình; chú trọng nêu gương người tốt, việc tốt; bày tỏ chính kiến, đấu tranh với cái xấu. Kiên quyết đấu tranh chống các biểu hiện tiêu cực, tham nhũng, từng bước bài trừ các tệ nạn xã hội; + Triển khai sâu, rộng chương trình GD ý thức công dân “*Khi tôi 18*”; phong trào “*Sáng tạo trẻ*”, “*Ba trách nhiệm*”, cuộc vận động “*Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới*”, “*Xây dựng văn minh đô thị*”, phong trào SV tình nguyện; triển khai cuộc vận động xây dựng nếp sống văn hóa trong học tập, lao động, sinh hoạt, giải trí trong SV...; + Triển khai sâu rộng các mô hình GD giá trị sống, kĩ năng xã hội như “*Học kì trong quân đội*”, “*Học làm người có ích*”...; + Đẩy mạnh tổ chức các hoạt động nhằm giảm số lượng đối tượng SV chậm tiến, tạo điều kiện để những thanh niên lầm lỡ tái hòa nhập cộng đồng và không tái vi phạm pháp luật như mô hình câu lạc bộ “*Tuổi trẻ với pháp luật*”; câu lạc bộ “*Thấp sáng niềm tin*”; mô hình cảm hoá, GD SV hư; + Tăng cường GD SV thông qua những tấm gương

điển hình tiên tiến, cá nhân có thành tích vượt trội; chú trọng xây dựng, phát hiện, nhân rộng những mẫu hình cá nhân tiêu biểu, làm cho các giá trị tốt đẹp có sức lan tỏa trong ý thức của SV.

2.2. Nhóm giải pháp về công tác truyền thông trong nhà trường:

- Tăng cường GD SV thông qua các phương tiện truyền thông hiện đại và hệ thống báo chí, xuất bản của Đoàn Thanh niên; tận dụng ưu thế tích cực của các mạng xã hội trong việc tiếp cận và truyền đạt nội dung tuyên truyền, định hướng GD LTCM, đạo đức, lối sống văn hoá cho đoàn viên, thanh niên SV.

- Công tác Đoàn Thanh niên trong các trường ĐH, CĐ nên xây dựng chuyên trang, chuyên mục về nội dung GD LTCM, đạo đức, lối sống; nêu gương người tốt, việc tốt, đặc biệt là những tấm gương vượt khó vươn lên trong cuộc sống.

- Tăng cường số lượng và chất lượng các bài viết, buổi phát thanh, phát hình về nội dung GD LTCM, đạo đức, lối sống của SV.

- Xây dựng diễn đàn, khuyến khích thanh niên SV tổ chức diễn đàn trên các website về chủ đề LTCM, đạo đức, lối sống của thanh niên hiện nay.

- Nhà trường thường xuyên tổ chức các hình thức thi tìm hiểu về truyền thống văn hóa, lịch sử của đất nước, dân tộc.

- Hàng năm, nhà trường phối hợp với các tờ báo, tạp chí và các nhà xuất bản của Đoàn mở ra một chuyên mục, trao đổi hoặc một cuộc thi xung quanh chủ đề bồi dưỡng LTCM cho SV.

2.3. Nhóm giải pháp về công tác cán bộ trong trường học:

- Xây dựng đội ngũ giáo viên có chất lượng, có bản lĩnh chính trị, có kiến thức, có kĩ năng truyền cảm, thuyết phục, lôi cuốn SV. Lựa chọn đội ngũ cán bộ làm công tác Đoàn trong nhà trường có năng lực, nhiệt tình.

- Đổi mới nội dung, chương trình, tài liệu đào tạo, bồi dưỡng cho những người làm công tác Đoàn trong các trường ĐH, CĐ phù hợp với yêu cầu, tình hình mới.

- Mỗi nhóm giải pháp có một vị trí vai trò và tầm quan trọng trong GD LTCM cho SV. Do vậy, cần phải triển khai đồng bộ các giải pháp, tuy nhiên cũng tránh tình trạng dàn đều, tùy từng điều kiện, hoàn cảnh mà nhấn mạnh một hoặc một số nhóm giải pháp cụ thể. GD LTCM cho SV không đơn thuần chỉ là công việc của Đoàn Thanh niên hay của ngành GD mà là nhiệm vụ và trách nhiệm của toàn xã hội.

(Xem tiếp trang 38)

Ở Trường ĐH PC, CC, hiệu trưởng và các cơ quan chức năng tập trung QL các hình thức tổ chức DH bao gồm: hình thức lên lớp (bài lên lớp; thảo luận; bài tập; thực hành; kiểm tra, đánh giá) và hình thức ngoài giờ lên lớp (tự học; ngoại khóa...).

2.7. QL các điều kiện đảm bảo cho QTĐT

QL việc sử dụng tài chính, khai thác, sử dụng, bảo quản, giữ gìn và phát huy tối ưu tác dụng của cơ sở vật chất, thiết bị DH (hội trường, phòng học, bàn ghế, bảng, sách giáo khoa, tài liệu, máy tính, projector...) phục vụ cho QTĐT ở trường.

QL các điều kiện đảm bảo cho DH ở trường ĐH là một lĩnh vực vừa mang đặc tính kinh tế vừa mang đặc tính khoa học - giáo dục. Do đó, trong quá trình QL, một mặt phải tuân thủ các yêu cầu chung về QL kinh tế, khoa học, mặt khác, cần tuân thủ các yêu cầu QL thuộc chuyên ngành giáo dục.

2.8. Kiểm tra, đánh giá QTĐT và kết quả ĐT

Chủ thể QL cần phải kiểm tra, đánh giá QTĐT. Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện QTĐT là khâu then chốt để nắm được chất lượng, hiệu quả giáo dục. Thông qua kiểm tra, đánh giá mà hiệu trưởng nhận biết cụ thể về những ưu điểm, hạn chế ở tất cả các khâu, ở từng thành tố của QTĐT; từ việc thực hiện mục tiêu DH, nội dung chương trình DH, thực hiện nội dung DH, hình thức tổ chức và phương pháp DH, điều kiện phương tiện đảm bảo cho QTĐT, đặc biệt là kết quả

giảng dạy của GV và kết quả học tập của HV... Trên cơ sở đó, hiệu trưởng có cách thức điều chỉnh, định hướng, uốn nắn, nhằm đưa QTĐT đạt được chất lượng hiệu quả cao.

QL QTĐT ĐH phải theo đúng định hướng, đường lối, quan điểm của Đảng: giáo dục và ĐT là quốc sách hàng đầu; đầu tư cho giáo dục là đầu tư cho phát triển. QL QTĐT ĐH phải hướng QTĐT vào mục tiêu phát triển con người, phát triển nguồn nhân lực phục vụ cho sự nghiệp CNH, HĐH đất nước. QL QTĐT ĐH phải bắt kịp xu thế học suốt đời. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam (2011). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [2] Đảng Cộng sản Việt Nam (2013). *Văn kiện Nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ tám (khóa XI)*. Văn phòng Trung ương Đảng.
- [3] Trường Đại học Phòng cháy, chữa cháy (2015). *Báo cáo tổng kết một năm thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW*.
- [4] Phạm Thành Nghị (2000). *Quản lý chiến lược, kế hoạch trong các trường đại học và cao đẳng*. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [5] Phạm Việt Vương (2003). *Quản lý hành chính nhà nước và quản lý ngành giáo dục và đào tạo*. NXB Đại học Sư phạm.

Giáo dục lí tưởng cách mạng...

(Tiếp theo trang 30)

3. GD SV không phải là nhiệm vụ riêng các trường ĐH, CĐ mà còn là của các cấp, các ngành, gia đình, và xã hội; do vậy các cấp, các ngành, địa phương tập trung thực hiện một số giải pháp như: - Tăng cường công tác quản lý văn hóa, kịp thời ngăn chặn tác động xấu của các sản phẩm không lành mạnh đến SV. Tạo điều kiện, khuyến khích để các cơ quan văn hóa, văn học nghệ thuật, điện ảnh sáng tác và phổ biến nhiều công trình, tác phẩm có giá trị GD tốt cho SV. Đồng thời siết chặt quản lý với những ấn phẩm, trang mạng, game online có nội dung không lành mạnh, ảnh hưởng không tốt đến SV. Tấn công mạnh mẽ vào các loại tội phạm, tệ nạn xã hội để tạo ra một môi trường xã hội lành mạnh hơn cho tuổi trẻ; - Quan tâm đầu tư thỏa đáng những thiết chế văn hóa, GD để đáp ứng nhu cầu học tập, vui chơi, giải trí cho SV; - Có biện pháp hữu hiệu trong việc ngăn chặn tình trạng gian lận trong thi cử, đảm bảo dân chủ, công bằng, bình đẳng trong GD đi đôi với đẩy mạnh công tác kiểm tra,

đánh giá kết quả học tập, tu dưỡng, rèn luyện của SV; chống bạo lực học đường, đấu tranh bài trừ các tệ nạn xã hội trong SV; - Tạo điều kiện tối đa để SV sau khi ra trường có việc làm, có cuộc sống ổn định và có điều kiện tốt để cống hiến tâm lực cho công cuộc xây dựng và phát triển đất nước. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Quốc hội. *Luật Giáo dục số 38/2005/QH11 ban hành ngày 14/6/2005*.
- [2] Đảng Cộng sản Việt Nam (2004). *Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV của Đảng. Văn kiện Đảng toàn tập (tập 37)*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [3] Đảng Cộng sản Việt Nam (2011). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [4] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 1) (1989). NXB Sự thật.
- [5] Trung tâm Từ điển học (2007). *Từ điển tiếng Việt*. NXB Đà Nẵng.
- [6] V.A. Xukhomlinxki (1983). *Hình thành niềm tin cộng sản cho thế hệ trẻ*. NXB Thanh niên.
- [7] Phạm Hồng Tung (2011). *Thanh niên và lối sống của thanh niên Việt Nam trong quá trình đổi mới và hội nhập quốc tế*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.